

Stefnuþættir í fiskeldi

Bæjarstjórn Fjarðabyggðar ákvað með hliðsjón af þekktum fiskeldisáformum, að gangast fyrir mörkun stefnuþátta fyrir fiskeldi á grunni sjálfbærar nýtingar og verndar auðlinda sveitarfélagsins á haf- og strandsvæðum. Þekkt áform nema samtals 55 þús. tn. af eldislaxi sem dreifast á Mjóafjörð og Norðfjarðarflóa, Reyðarfjörð, Fáskrúðsfjörð og Stöðvarfjörð. Stefnuþættir í fiskeldi eru hluti af almennri stefnu Fjarðabyggðar í atvinnumálum.

Mörkun stefnuþátta

Að stefnumótun kom bæjarstjórn, hafnarstjórn, eigna-, skipulags- og umhverfisnefnd og formaður hafnarstjórnar ásamt bæjarstjóra, framkvæmdastjóra hafna, atvinnu- og þróunarstjóra og umhverfisstjóra. Árni Geirsson, hjá ráðgjafafyrirtækinu Alta, leiddi ferlið, sem hófst á vinnufundi þar sem helstu stefnu- og áhrifaþættir voru greindir.

Framtíðarsýn

Góðar aðstæður til fiskeldis og sterkir innviðir samfélagsins hafa greitt fyrir öflugri uppbyggingu fiskeldis í Fjarðabyggð. Starfsemi er sjálfbær, í sátt við aðrar atvinnugreinar og í samræmi við áætlanir íbúa um jákvæða uppbyggingu í samfélags- og byggðaðróunarmálum og íbúafjölgun. Skýr stefna er til staðar um verndun ósnortinnar náttúru og víðerna og víðtæk sátt ríkir um að óbyggðir firðir á borð við Hellisfjörð og Viðfjörð verði lokaðir fyrir fiskeldi. Hófsemi og varúð er höfð í fyrirrúmi í stjórnslu sveitarfélagsins, einkum þegar óvissa ríkir. Áhættu er stýrt með gerð vandaðra skipulags- og nýtingaráætlana, skilvirku regluverki og eftirliti, gagnsæju verklagi og markvissu samstarfi við fyrirtæki, stofnanir og önnur sveitarfélög.

Markmið

Stefna Fjarðabyggðar í fiskeldi í sjókvíum markast sem atvinnuþróun í hafsækinni starfsemi af eftirfarandi meginatriðum:

- Fiskeldi í Fjarðabyggð verði sjálfbært m.t.t. samfélags, umhverfis og náttúru.
- Samfélag og innviðir styrkist vegna tilkomu fiskeldis og tengdrar atvinnustarfsemi.
- Íbúum fjölgi og jaðarbyggð innan sveitarfélagsins styrkist.
- Fiskeldi verði bundið við firði sem eru í byggð og atvinnustarfsemi fer þegar fram við.
- Eyðifirðir á borð við Hellisfjörð og Viðfjörð verði lokaðir fyrir fiskeldi og sérstaða ósnortinnar náttúru varðveitt.

- Hámark magnstærða í eldi markist af burðarþolsmati fjarðar, sem er í reglubundnu endurmati og tekur mið af sjálfbærri nýtingu og vernd auðlinda viðkomandi fjarðar.
- Regluverk og skilvirkt eftirlit haldi í lágmarki hugsanlega neikvæðum áhrifum.
- Þróun og uppbygging námsbrauta á framhaldsskóla- og háskólastigi mun eflast með auknu framboði á fiskeldistengdu námi.
- Starfssvæði hafna (athafna- og öryggissvæði) verið skilgreint m.t.t. fiskeldis og helstu siglingaleiðir fjarða eru greiðar.
- Svigrúm samfélagsins til frekari uppbyggingar og þróunar er óskert og samstarf við fyrirtæki í fiskeldi báðum aðilum til hagsbóta, fyrirtæki og sveitarfélagi.

Leiðir

Unnið verður að því að ná ofangreindum markmiðum með áherslu á eftirtalið:

Hagsmunir sveitarfélagsins í skipulagsmálum

Sveitarfélögum sé tryggt það skipulagsvald sem þarf til að nærhagsmunir séu meginforsenda skipulagsákvæðana eða að jafnræði sé með sveitarfélögum og ríkisins vegna svæðisskipulagsmála

- Sveitarfélög, þar sem sjókvíaelði kemur til greina, taki höndum saman og þrýsti á Alþingi og ráðuneyti um að lög og reglugerðir vinni með hagsmunum sveitarfélaga.
- Áhrifaleyfi sveitarfélaga á hafsvæði sem eru innan við eina sjómílu frá landgrunni verði andmælt.
- Starfssvæði hafna og siglingaleiðir verði afmörkuð m.t.t. breyttra forsenda, kynnt í umsögnum sem sveitarfélagið veitir og felld inn í skipulagsáætlanir.

Varðveisla ósnortinnar náttúru

Stefnt skal að því að eyðifirðirnir verði friðaðir með tiltækum stjórnvaldstækjum í þeim tilgangi að sérstaða þeirra, friðsæld og náttúrulegt yfirbragð varðveitist.

- Möguleikar verði kannaðir á friðlýsingu Gerpissvæðis að hluta eða öllu leyti.
- Sett verði ákvæði sem samrýmast þessari stefnu í aðalskipulag og eftir atvikum aðrar skipulagsáætlanir.

Áhættustjórnun – samfélag, náttúra, ásýnd og orðspor

Tryggja þarf að stjórnsýsla sveitarfélagsins hafi þær upplýsingar sem þarf til að undirbyggja ákvarðanir og sé viðbúin áföllum. Burðarþolsmat Hafrannsóknastofnunar þarf að ná til fleiri þátta en nú er og byggjast á víðfeðmari upplýsingagrunni.

- Efnt verði til samstarfs við Hafrannsóknastofnun um þróun og stöðugt endurmat burðarþolsmats í þá átt að matið verði sú trausta undirstaða ákvarðanatöku og áhættustýringar sem því er ætlað.
- Greind verði áhrif fiskeldis og tengdrar atvinnustarfsemi á samfélag, innviði og aðra þá þætti sem sveitarfélaginu ber að halda í góðu horfi.
- Gerð verði viðbragðsáætlun vegna umhverfisslysa eða annarra áfalla fyrir samfélag, náttúru, ásýnd og orðspor sveitarfélagsins.
- Eftirlit standi sveitarfélaginu sem næst, t.d. með aðkomu HAUST og staðbundins eftirlitsmanns. Aðrir eftirlitsaðilar hafi skýrt hlutverk.

Samfélagslegur ávinningur

Stuðla verður að því að efnahagslegur og samfélagslegur ábati af fiskeldið nýtist sveitarfélaginu til framtíðar litið.

- Sveitarfélagið efni til samstarfs við hagsmunaaðila á jafnræðisgrunni með sjálfbærni atvinnugreinarinnar og samfélagslega uppbyggingu í Fjarðabyggð að leiðarljósi.
- Gjaldtaka af mannvirkjum og atvinnustarfsemi í sjó verði tekin upp hérlendis, mögulega að norskri fyrirmynd.
- Búið verði í haginn fyrir fullvinnslu afurða og aukna starfsemi tengda fiskeldinu með þróun atvinnusvæða í skipulagi.
- Stuðlað verði að því að fyrirtæki í Fjarðabyggð færi sér í nyt þau fjölmörgu tækifæri til atvinnusköpunar sem felast í uppbyggingu laxeldis, bæði í frumframleiðslu og afleiddum störfum.
- Unnið verði í samstarfi við atvinnulíf í Fjarðabyggð að uppbyggingu menntunar í fiskeldi á grunni Verkmenntaskóla Austurlands og Háskólaseturs Austurlands.
- Möguleikar á klasasamstarfi séu skoðaðir í samstarfi við atvinnulíf, ríkisstofnanir og skóla með m.a. fjölgun hátæknistarfa að leiðarljósi og uppbyggingu rannsóknar- og þróunarstarfsemi í tengslum við fiskeldi og sjávarútveg.

Stefnumörkun í fiskeldi var samþykkt á fundi bæjarstjórnar, fimmtudaginn 22. júní 2017, sem hluti af atvinnustefnu sveitarfélagsins.

Páll Björgvin Guðmundson,
Bæjarstjóri

